

FYLKESMANNEN I HEDMARK

Landbruk

	<i>Vår dato</i>	<i>Vår referanse</i>
	22.12.2016	2013/5378
<i>Saksbehandler, innvalgstelefon</i>	<i>Arkivnr.</i>	<i>Deres referanse</i>
Vegard Urset, 62 55 12 24	523.3	

Møtereferat

Sted: Blæstad

Dato: 17.11.2016

Til stede: Mariann Totlund (kommunal landbruksforvaltning), Joar S. Brukvangen (Fylkesmannen), Rune Aas (Tine), Tor Martinsen (Røros slakteri), Asgeir Svendsen (Nortura), Henning Holmøy (Furuset), Knut Birkeland (Fatland), Oddbjørn Flataker (TYR), Thomas C. Meyer French (Hedmark Bondelag), Ståle Støen (Hedmark Bonde- og Småbrukarlag), Hege G. Ottinsen, Leif Peder Hafsøl og Ivar Solberg (observatører fra arbeidsgruppa for kommunal landbruksforvaltning), Jonny Storbråten og Bodil M. Buraas (observatører fra Oslo og Akershus), Erik Ilseng (Fylkesmannen) og Vegard Urset (koordinator for satsingen).

Forfall:

Referat fra møte i styringsgruppa for økt storfekjøttproduksjon i Hedmark, Akershus og Oslo

Sak 10.16 Godkjenning av referat fra forrige styringsgruppemøte

Det var ingen forslag til endringer i referatet fra styringsgruppemøtet 5. april 2016.

Vedtak: Referatet fra styringsgruppemøtet 5. april 2016 godkjennes.

Sak 11.16 Rapport fra storfekjøttetsatsingen i Oslo/Akershus

Prosjektleder for storfekjøttetsatsingen i Oslo/Akershus (Bodil M. Buraas) orienterte om status for satsingen og videre framdrift. Oppsummeringen finnes i vedlegg 1.

Vedtak: Styringsgruppa tok gjennomgangen til orientering.

Sak 12.16 Oppstartsprogram for nye storfekjøttprodusenter

Asgeir Svendsen redegjorde for status i arbeidet så langt.

Styringsgruppa ble bedt om å komme med innspill til eventuelle justeringer i arbeidet videre, både når det gjelder innhold, framdrift og deltakelse i arbeidsgruppe.

Det er beskrevet utkast til en logisk løype i prosessen for nye produsenter. Det ble presisert at en må beskrive de aktuelle aktørene i de ulike punktene i løypa. I forprosjektet har Nortura kartlagt hvilke punkter i «løypa» det kan være flaskehalser eller mangler blant aktørene. Når det gjelder byggrådgivning (planlegging og gjennomføring) har Norsk Landbruksrådgivning (NLR) et særskilt ansvar gjennom avtaler mellom aktørene i næringa. Det må tas en

gjennomgang med NLR om de har nødvendig kapasitet og kompetanse til å tilby tjenester på de aktuelle punktene i løypa.

Det var ingen av de andre aktørene som meldte sin interesse for å bli med i arbeidsgruppa for dette tiltaket.

Vedtak: Asgeir Svendsen og koordinator får ansvaret for å følge opp framdriften for tiltaket.

Sak 13.16 Mordyrformidling fra mjølkebruket

Styringsgruppa vedtok i forrige møte å nedsette en arbeidsgruppe bestående av Tine, Nortura, TYR og koordinator for satsingen. Arbeidsgruppa ble gitt mandat å utarbeide forslag til rådgivningstilbud for hvordan få fram attraktive mordyr fra mjølkebruket. Styringsgruppa presiserte viktigheten av god informasjon og dataflyt for å få fanget opp krysningskvigene.

Arbeidsgruppa hadde møte 24. juni. I møtet ble det fordelt oppgaver hos de ulike aktørene. Bortsett fra at kjøttfesemin på mjølkebruket var tema på samlingen for Tine-rådgiverne 5. og 6. september, har ikke de andre oppgavene blitt utført. Avtalte oppgaver skulle gi svar på eventuell videre oppfølging av dette tiltaket. Siden oppgavene ikke har blitt utført har det heller ikke vært grunnlag for videre oppfølging.

Styringsgruppa ble bedt om diskutere hvorvidt en skal gå videre med dette tiltaket og eventuell videre framdrift.

Siden møtet i juni har situasjonen endret seg noe siden det ser ut til å være nok hunndyr i markedet. Det største behovet er altså ikke nødvendigvis å mobilisere til at enda flere skal framskaffe mordyr fra mjølkebruket, men at de riktige mordyrene blir framskaffet.

Tine hadde tatt ut oversikt over krysningskvigene født på mjølkebruk i 2015 (547 stk.).

Tallene viste at 459 av de 547 krysningskvigene i november 2016 sto i besetningen de ble født i. Dette er en endring mot tidligere da en har sett at de fleste av disse har blitt solgt eller slaktet ut av besetningen ved innsett på høsten når de er ett år gamle.

Styringsgruppa mente med bakgrunn i diskusjonen at det fortsatt er behov for at det gjøres en innsats på dette området og ba arbeidsgruppa jobbe videre med tiltaket. Det ble åpnet opp for at andre også kunne delta i arbeidsgruppa, uten at det var noen som meldte seg.

Vedtak: Arbeidsgruppa ble bedt om å fortsette arbeidet med dette tiltaket. Koordinator for satsingen kaller inn til neste møte.

Sak 14.16 Beiteorganisering i Eidskog

Styringsgruppa vedtok i sak 14.15 at det kunne delfinansieres med BU-midler i tilknytning til storfekjøttetsatsingen til et prosjekt med formål å etablere et fellesbeite for storfe i Hornsjø (Eidskog). Som informert i fagdelen tidligere på denne dagen vil dette prosjektet bli stoppet. Prosessen med fellesbeite for storfe i Eidskog har imidlertid avdekket behov/ønske om en slik organisering, samt at det har kommet opp mulige alternative områder.

Styringsgruppa viser til at økt utnyttelse av fylkets beiteressurser er en forutsetning for å nå målene om økt produksjon, samtidig som de ser at økt utnyttelse av beiteressursene er blant de største utfordringene for å nå målet. Ny beiteorganisering vil være nødvendig flere områder i fylket for å gjøre økt utnyttelse av beiteressursene mulig.

Vedtak: Styringsgruppa ser positivt på eventuelt nytt prosjekt i andre områder av Eidskog og er positive til at det kan delfinansieres med BU-midler i tilknytning til storfekjøttatsingen.

Sak 15.16 Ny beiteteknologi

Dette er tiltak 5.1 i tiltaksplanen med planlagt oppstart høsten 2016 i milepælsplanen. I beskrivelsen i tiltaksplanen står følgende; «Bidra til å videreutvikle og ta i bruk ny teknologi for å lette gjennomføringen av beitesesongen (støtte til videreutvikling av f.eks. NoFence)»

Koordinator har sett på aktuelle teknologier og produkter for å vurdere om det er noen som kan ha effekt av bistand fra storfekjøttatsingen.

Vurderingen er at FindMySheep og Telespor er produkter som har kommet langt i utviklingen og at eventuell finansiering fra Utrednings- og tilretteleggingsmidlene ikke vil ha utløsende effekt. Det er en forutsetning for bruken av disse midlene at de skal være utløsende for at prosjektet blir igangsatt.

Når det gjelder NoFence så informerer de at det er behov for gjennomføring av feltforsøk for godkjenning av produktet hos Mattilsynet. De har behov for konkrete prosjekter for å få testet ut produktet på andre dyreslag enn geit og de har behov for finansiering for gjennomføringen.

Det vurderes dithen at den forskningsinnsatsen Høgskolen i Hedmark nå gjør på storfe på skogsbeite kan være et godt utgangspunkt for å utvides og forhåpentligvis brukes for å teste ut NoFence på storfe. Her er det prosjekt med høy forskningsgrad og bør være et godt utgangspunkt for at uttestingen blir ansett som god nok.

Dette betinger imidlertid kapasitet, finansiering og interesse hos involverte aktører.

Styringsgruppa bes diskutere om dette er noe det skal jobbes videre med gjennom storfekjøttatsingen.

Vedtak: Dersom det fortsatt er behov for utløsende midler for et prosjekt som gjør at NoFence kan tilbys kommersielt for storfe bes koordinator jobbe videre med å undersøke om storfekjøttatsingen kan bidra på en eller annen måte.

Sak 16.16 Tiltak for å svare på satsingsområdet «Bedre utnyttelsen av beiteressursene i hele fylket, også i prioriterte rovviltområder»

I tiltaksplanen for storfekjøttatsingen i Hedmark er det uttalt at «Økt produksjon av storfekjøtt vil også kunne være et godt svar på utfordringene knyttet til arealavgang i deler av fylket og på rovviltutfordringen i store deler av fylket.»

Det er vedtatt fire satsingsområder i storfekjøttetsatsingene. Satsingsområde nummer 4 er «Bedre utnyttelsen av beiteressursene i hele fylket, også i prioriterte rovviltområder.»

Dersom det er mål om at noe av beiteressursene også i prioriterte rovviltområder også skal kunne utnyttes bedre, bør det på plass mer kunnskap om hvilke tiltak en må gjøre for at det skal bli minst mulig problemer med å ha storfe på beite i disse områdene. Dette kan være snakk om rasevalg, flokkstørrelser, hvilke dyregrupper som slippes på beite, byttedyrsituasjon, etc.

Vedtak: Forskningsmiljøene hos Høgskolen i Hedmark og NMBU oppfordres til å prioritere dette temaet for at en i framtida skal ha kunnskap til å gi gode råd til produsenter som ønsker å utnytte beiteressursene i slike områder.

Sak 17.16 Overgang til driftsfase etter satsingsperiodens slutt

Storfekjøttetsatsingen har vedtatt en strategi om at «*Det skal gjennom en treårsperiode brukes ekstra ressurser på å få gjennomført en satsing for økt storfekjøttproduksjon i Hedmark. Det er en målsetning at flest mulig av tiltakene som igangsettes er varige og gir varig effekt.*»

Videre står det i strategien (kapittel 3) blant annet: «*Alle aktører i verdikjeden (produsenter, slakterier, rådgivningstjeneste, avlsorganisasjoner, m.m.) vil være sentrale i å få igangsatt og gjennomført tiltak, mens forvaltningen kan bidra med en koordinerende rolle og utløsende midler for at tiltak blir igangsatt og gjennomført.*»
og «*Tiltakene må gjerne være overførbare til å kunne implementeres på landsbasis.*»

Satsingen begynner å nærme seg slutten og styringsgruppa ble bedt om å diskutere hvordan en skal ivareta strategien om at flest mulig av tiltakene skal bli varige, gi varig effekt og implementeres på landsbasis i de tilfeller hvor det er aktuelt.

I diskusjonen kom følgende momenter opp:

- Det er viktig at tiltak som kan være aktuelle nasjonalt blir implementert hos aktørene på landsplan.
- Ønskelig at aktiviteten forlenges i et visst omfang i ett år til for å få «landet» de igangsatte tiltakene på en god måte. For eksempel ved at styringsgruppa møtes en gang i halvåret ett år mer enn opprinnelig planlagt og at det blir avsatt ressurser til å koordinere aktiviteten i også forlengelsesperioden.
- Vurdere om satsingen i Hedmark og Oslo/Akershus kan ta på seg et nasjonalt ansvar å oppsummere de ulike fylkessatsingene/-prosjektene og vurdere hva ved de ulike satsingene/prosjektene som bør løftes opp nasjonalt.
- Se spesielt på om en forlengelse/videreføring kan ha enda sterkere fokus på bærekraft og at produksjonen er med utgangspunkt i de ressursene vi har i fylket.

Vedtak: Med utgangspunkt i tilbakemeldingene bes Fylkesmannen utrede tiltak som sikrer at flest mulige igangsatte tiltak blir varige og gir varig effekt, samt at aktuelle tiltak blir implementert på landsbasis.

Sak 09.16 Orienteringssaker:

a) Orientering om Ammekuvariant av Go'kalven

Rune Aas og Vegard Urset orienterte i saken.

Tine har i samarbeid med de slakteriene som responderte på henvendelsen om bistand utviklet forslag til innhold i Go'kalvens ammekuvariant.

Kursinnholdet er utviklet og det vil bli gjennomført en pilotrunde kommende vinter i alle fem regioner i storfekjøtt-satsingen. Erfaringene fra pilotrunden vil danne utgangspunktet for innholdet i et varig tilbud av ammekuvarianten av Go'kalven.

Vedtak: Styringsgruppa tar redegjørelsen til orientering.

b) Utredningstiltak; «Spesialisering eller flere bein å stå på?»

Det ble orientert om at det er dialog med NIBIO om problemstilling og innhold i en slik utredning. Det er et ønske om sparringspartnere fra aktører i storfekjøtt-satsingen for å diskutere med undervegs i prosessen.

Vedtak: Styringsgruppa tar redegjørelsen til orientering.

c) Oppfølging av storfekjøtt i videregående utdanning

Koordinator for satsingen orienterte om arbeidet som har blitt gjort opp mot videregående naturbruksskoler om storfekjøtt i utdanningen.

Vedtak: Styringsgruppa tar redegjørelsen til orientering.

d) Orientering om øvrig status for satsingen

Koordinator informerte om at satsingen i store trekk følger framdriftsplanen og at en er innenfor de økonomiske rammene som er satt for satsingen.

Vedtak: Styringsgruppa tar redegjørelsen til orientering.

Neste møte blir 8. mars 2017. Sted og nøyaktig tidspunkt avklares senere.

Vedlegg 1

Prosjektleder for storfekjøttsatsingen i Oslo/Akershus hadde en gjennomgang av hva det har blitt jobbet med innenfor de tre satsingsområdene vedtatt for satsingen;

1. Beite

Organisering/avtaler

Snylteproblemer

Beitepatrulje

Planlegging av beiteseminar i januar 2017

Beiting i ravinelandskap

2. Kunnskap

Arrangere fagmøter med aktuelle temaer

Medvirkende til pilotprosjekt av Go'kalven, ammekuversjon

Deltakelse på åpen gård når det har blitt bygd nye fjøs

Dialog med undervisningsinstitusjonene i fylket Hvam og NMBU

3. Økt mordyrtall

Ser økt oppslutning på fagmøter, hvor det også deltar mange nye/kommende produsenter

12 nye produsenter i fylket i 2015